

Dominik Ablańowicz, Renata Ablańowicz, Marian Pawliński, Dorota Podyma, Izabella Wójcik

Gliwice, st. 6, gm. loco, woj. katowickie, AZP 97-44

Informator Archeologiczny : badania 31, 81-82

1997

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

GAJEWO st. 2, gm. Lubiszyn, woj. gorzowskie, AZP 43-08/1

- osada kultury łużyckiej (IV-V okres epoki brązu)

Badania na trasie budowy gazociągu Gorzów Wlkp. – Sulisław, przeprowadzone przez mgr Sylwię Groblicę (Muzeum w Gorzowie Wlkp). Finansowane przez Przedsiębiorstwo Inżynierii Środowiska B.S.B Zielona Góra. Pierwszy sezon badań. Przebadano powierzchnię 100 m².

Prace na stanowisku przeprowadzono w ramach ratowniczych badań wykopaliskowych na trasie przebiegu nitki gazociągu: Gorzów Wlkp. - Sulisław. Stanowisko zostało rozpoznane podczas badań powierzchniowo-sondażowych poprzedzających inwestycję. Obszar objęty badaniami wykopaliskami zajmował skraj terasy nadzalewowej. Prace prowadzono na odcinku 13 km 820 m - 13 km 920 m długości nitki gazociągu. Na tym odcinku założono pięć niewielkich wykopów (na obszarze stanowiska wchodzącego w bezpośrednią kolizję z budową gazociągu).

W wykopie nr 1/97 zarejestrowano układ 15 obiektów (dołków posłupowych), które nie zawierały żadnego materiału zabytkowego. W wykopie nr 2/97 wystąpiły 2 obiekty (również bez materiału zabytkowego), w trakcie eksploracji warstwy kulturowej pozyskano materiał ceramiczny w postaci 8 fragmentów ceramiki kultury łużyckiej z IV-V okresu epoki brązu. W wykopie nr 3/97 natrafiono na warstwę kulturową, w której zarejestrowano 4 fragmenty ceramiki kultury łużyckiej z IV-V okresu epoki brązu oraz 2 odłupki krzemienne. W wykopie 4/97 eksploracja warstwy kulturowej dostarczyła 4 fragmenty ceramiki kultury łużyckiej (IV-V okresu epoki brązu). W wykopie 5/97 w trakcie eksploracji warstwy zarejestrowano 6 fragmentów ceramiki kultury łużyckiej datowane również na IV-V okresu epoki.

Prawdopodobnie w wykopach uchwycono południowo-zachodni skraj osady kultury łużyckiej z IV-V okresu epoki brązu, centrum obszaru osady znajduje się na północ od obszaru objętego badaniami wykopaliskowymi.

Materiał zabytkowy oraz dokumentacja znajdują się w Muzeum im. Jana Dekerta w Gorzowie Wlkp.

Badania nie będą kontynuowane.

Gąsawa, st. 6, gm. loco, woj. bydgoskie - patrz: neolit

GLIWICE, st. 6, gm. loco, woj. katowickie, AZP 97-44

- osada kultury łużyckiej (późna epoka brązu - wczesna epoka żelaza)

Ratownicze badania wykopaliskowe, przeprowadzone w dniach od 5 do 12 kwietnia przez dr. Dominika Abłamowicza, mgr Renatę Abłamowicz, mgr. Mariana Pawlińskiego, mgr Dorotę Podymą i mgr Izabellę Wójcik (Katowicki Oddział Stowarzyszenia Naukowego Archeologów Polskich). Finansowane przez GM „Opel” sp. z o.o. w Gliwicach.

Głównym celem badań było stwierdzenie, czy odkryte na powierzchni zabytki związane z kulturą łużycką z okresu późnej epoki brązu i wczesnej epoki żelaza znajdują się *in situ*. Przystępując do prac sondażowych, wzięto pod uwagę sposób rozlokowania wykopów i przyjęto z pewnym prawdopodobieństwem, iż domniemane stanowisko zajmuje teren odizolowanego pagóra ostańcowego. Wyniesienie to jest otoczone nieckami denudacyjnymi, rozcinającymi skłon wysoczyzny morenowej. Uwzględniając uwarunkowania geomorfologiczne, jak też zakres prac budowlanych, prospekcją objęto obszar około 200 m² w obrębie sześciu wykopów. W rezultacie zidentyfikowano 15 obiektów, których strop był uchwytny na poziomie około 0,5-0,6 m. Wypełniska obiektów sięgały maksymalnie do głębokości około 1-1,2 m poniżej poziomu gruntu (ryc. 3). W większości obiektów wystąpił materiał zabytkowy głównie w postaci skorup naczyń glinianych, bardzo źle zachowanych, przeważnie garnków, a także płacków z jedną powierzchnią wygładzoną drugą zaś schropowaconą. Ponadto odkryto kamienie noszące ślady przepalenia, jeden otoczak ze śladami gładzenia, polepę konstrukcyjną i węgle drzewne.

Omówione obiekty można zaliczyć do kultury łużyckiej z przełomu epoki brązu i wczesnej epoki żelaza. Wielkość i charakter poszczególnych obiektów oraz treść ich wypełniska wskazują na to, że w części są one pozostałościami jam o charakterze gospodarczym, w części zaś dołkami posłupowymi,

które były związane z istnieniem jakiejś lekkiej konstrukcji naziemnej. Obiekty te stanowią pozostałość po osadzie ludności kultury łużyckiej (dokładniej podgrupy częstochowsko-gliwickiej grupy górnośląsko-małopolskiej), rozlokowanej niegdyś na partii szczytowej ostańcowego pagóra. Brak warstwy kulturowej może sugerować, iż nie należała ona do użytkowanych intensywnie.

Głogówek, st. 32, gm. loco, woj. opolskie - patrz: neolit

GŁOGÓWEK, st. 46, gm. loco, woj. opolskie, AZP 96-36/71

- osada kultury łużyckiej (III okres epoki brązu)

Ratownicze badania wykopaliskowe, przeprowadzone w sierpniu przez mgr. Krzysztofa Spychałę (PSOZ w Opolu). Finansowane przez PSOZ. Pierwszy sezon badań. Przebadano powierzchnię 0,5 ara.

Badania ratownicze miały na celu określenie stopnia zniszczenia stanowiska, jego zasięgu oraz uściślenie rodzaju zabytku i jego przynależności kulturowej. Stanowisko zlokalizowane jest na wysokim, łagodnym stoku wyniesienia i płaskiej, obszernej jego kulminacji. Wyniesienie to jest częścią wysokiej terasy Osobłogi.

Trzy wykopy założono w centralnej części stanowiska: na kulminacji w miejscu najliczniejszego występowania ułamków naczyń glinianych oraz na stoku wyniesienia.

Odkryto 4 obiekty kulturowe, które zalegały pod 30-70 cm warstwą orną (urodzajny less).

Mięszkość warstwy kulturowej była trudna do określenia. Struktura humusu lessowego oraz kolorystyka warstwy od powierzchni do calca (głęb. ok. 100-110 cm) była bardzo podobna. Tylko na podstawie większej ilości ułamków naczyń można byłoby określić poziom warstwy kulturowej. Część stanowiska zalegającego pod warstwą orną o małej miąższości jest narażona na głęboką orkę.

Odkryte obiekty pozwalają na stwierdzenie, że stanowisko jest osadą wielosezonową użytkowaną w III okresie epoki brązu przez ludność kultury łużyckiej.

Materiał zabytkowy oraz dokumentacja przechowywane są w Muzeum Śląska Opolskiego.

Wyniki badań zostaną opublikowane w „Badaniach archeologicznych na Śląsku i ziemiach pogranicznych w 1997 roku”.

Badania nie będą kontynuowane.

Głoska, st. 1, gm. Miękinia, woj. wrocławskie - patrz: młodszy okres przedrzymski – okres wpływów rzymskich

Gołańcz, st. 69, gm. loco, woj. pilskie - patrz: neolit

GORASZOWICE, st. 12, gm. Otmuchów, woj. opolskie, AZP 92-30/12

- pole(?) kultury pucharów lejkowatych (neolit)
- osada kultury łużyckiej (środkowa i późna epoka brązu)
- ślady osadnictwa późnośredniowiecznego
- ślady osadnictwa nowożytnego

Ratownicze badania wykopaliskowe, przeprowadzone w sierpniu przez mgr. Mirosława Furman-ka. Finansowane przez PSOZ. Pierwszy sezon badań. Przebadano powierzchnię 175 m².

Badania podjęto w wyniku postępującego niszczenia stanowiska głęboką orką i procesami erozyjnymi. Celem ich było rozpoznanie stopnia zniszczenia obiektu, jego charakteru, rozplanowania i zasięgu.

W obrębie stanowiska założono 10 wykopów. Stanowisko pokryte jest warstwą współczesnej gleby ornej, pod którą wystąpiła warstwa czarnej próchnicy powstałej w wyniku procesów soliflukcyjnych lub będącej pozostałością gleby kopalnej. Pod nią odkryto 9 obiektów ziemnych lub ich fragmentów. Charakter i wielkość tych obiektów każe uznać je za pozostałości po słupach konstrukcji naziemnej. Materiały ceramiczne, które datować można na okres funkcjonowania kultury pucharów lejkowatych i kultury łużyckiej odkryto w obrębie warstwy czarnej próchnicy i współczesnej gleby ornej. W warstwie ornej odkryto także ceramikę późnośredniowieczną i nowożytną.